

Nagyvárad Estilap

A szerkesztésért felelős:
MARTON MANÓ, főszerkesztő

Kiadóhivatal Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Szovjet-Oroszország és Amerika részvételével megnyílt Genfben a leszerelési világkonferencia

Litvinov leszerelési tervét mosolyogva fogadták a delegátusok — Amerika ezután sem avatkozik Európa ügyeibe

Az egész világ kíváncsisággal tekint Genf felé, ahol most kezdődik a leszerelési konferencia és ahonnan a béke szótárát várják. Évekig tartó különböző és nem mindig sikeres kísérletek után Genf végre világtörténelmi fontosságot nyert akkor, amikor Európa összes államainak részvételével megkezdte a leszerelés nagy művét.

Mindenki ott van most már Genfben: régi szövetségesek és régi ellenségek, fascisták, bolsvisták és a polgári szabadság dogmáin felépült államok egyaránt. Vajon sikerülni fog-e megtalálni a harmóniát ebben a nagy zürzavarban és tudja-e teljesíteni magas szós hivatását a népek szövetsége? Ez most a legnagyobb probléma, amely talán évszázadokra megteremtheti a jövő békés és produktív munkálkodásának alapjait. Pedig vég-eredményében a megoldás nem is nehéz, mert nem kellene mások hozzá, csak azok a jóakaratu emberek, akikre Wilson óta Európa összes nemzetei hivatkozni szoktak. A mi generációnk szerencséje lesz, ha tényleg ezek a jóakaratu emberek fognak most kezdetet egymással Genfben.

A leszerelést előkészítő konferenciáról a következő legújabb távirataink számolnak be:

Tegnap délelőtt nyílt meg Loudon elnök, Hollandia párisi követének ünnepélyes megnyitó beszédével a világleszerelést előkészítő bizottság negyedik ülés-zaka.

Ilyen érdeklődés nem mutatkozott az előző értekezletek iránt;

rengeteg közönség volt jelen és a világ összes lapjai tudósítókat küldtek ki a konferenciára.

A tanácskozáson

először vett részt Szovjet-Oroszország

és erre való tekintettel a rendőrség széleskörű biztonsági intézkedéseket fogantatott. Még a

hirlapírók is csak szigorú igazoltatással mehettek be a terebe. A 23 meghívott állam közül csak Brazília, Spanyolország és Uruguayi delegátusai maradtak most is távol. A megjelent államok sorában a Népszövetség tanácsának 14 rendes tagja mind jelen van és azonkívül Argentína, Bulgária, Oroszország, Csehország, Jugoszlávia is részt vesznek. Jelen vannak Szovjet-Oroszország mellett Amerika képviselői is, akik nem tagok ugyan, de azért mégis részt vesznek a tanácskozáson.

Loudon elnöki megnyitójában üdvözlö az új tagokat és különösen Amerika és Oroszország delegátusait. Az utóbbiakhoz különösen intez, hogy részt kívánának-e venni a biztonsági bizottság tanácskozásain? Ezután Politis görög főmegbízottat alelnökké választják meg, majd áttérnek a napirend tárgyalására.

Az első felszólaló Litvinov szovjetdelegátus volt, aki halálos csendben kezdte meg beszédét.

Biztosította az érdekelteket, hogy az orosz kormány delegációjának egyetlen célja az, hogy

megtegyen minden lehetőt a béke és a leszerelés érdekében.

Beterjesztette azután kidolgozott javaslatát a leszerelés kérdésében. A javaslatot megjegyzésekkel kísérte és rámutatott arra a katasztrófára, amely a háború óta szakadatlanul tartó fegyverkezésben rejlik.

— A Népszövetség ünnepélyes feladatából, — mondotta többek között, — eddig semmi sem valósult meg. A kérdés gyakorlati megvalósítása elől még mindig kitértek. Ha Oroszország javaslatát az értekezlet nem fogadná el, akkor az orosz delegáció négy éves fokozatos, de teljes leszerelésre tesz indítványt.

Litvinov ezután felolvasta 14 pontos leszerelési programját, — amely

minden szárazföldi, tengerészeti és légi haderő teljes és végleges megszüntetését javasolja, a kötelező katonaszkodás eltörlésével.

Indítványozza az erődítmények elpusztítását.

A leszerelési bizottság tagjai

mosolyogva fogadták a felolvasást.

Az orosz delegátus erre határozati javaslatot nyújtott be, amely indítványozza, hogy

a konferencia azonnal dolgozzon ki a részletes leszerelés tervzetét

és márciusra hívja már össze a leszerelési konferenciát azzal a feladattal, hogy vitassák meg ezt a leszerelési programot és valósítsák is meg.

Vilson, az amerikai delegáció vezetője, Amerika részéről nyilatkozva, hangsúlyozza, hogy Amerika továbbra is megtartja eredeti álláspontját,

nem avatkozik Európát érdeklő ügyekbe

és az európai államokra bizza ezeknek az elintézését.

Nem megy bele a leszerelési konvenció végrehajtásának ellenőrzésébe.

Az előkészítő leszerelési bizottság ezután határozatot fogadott el, amellyel életbe léptette a biztonsági bizottságot.

Német képviselők pofozkodtak és harapdálták egymást a cseh parlamentben

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából jelentik: A cseh képviselőház tegnapi ülésén a német ellenzékiek élesen bírálták Windisch képviselőnek, a német gazdaszövetség volt elnökének tegnapi előtti beszédét. Windisch, — aki most a cseh kormányt támogatja — beszédében „groteszk játék“-nak

nevezte azt a politikát, amelyet a csehországi németiség az 1918-as összeomláskor folytatott. Az ellenzéki német képviselők ezen a kifejezésen felháborodtak és a tegnapi ülésen éles kifejezésekkel kommentálták.

Lármás vita fejlődött ki a képviselők között és a vita hevében Schollich német nemzetipárti odaugrott Wagner gazdaszövetségi képviselőhöz és

arcul vágta,

amit Wagner rögtön visszadobott.

Erre Schollich

megharapta Wagner ujját.

A teremőrök választották szét a verekedő képviselőket, akik közös kisebbségi sorsukat ily kevéssé komolyan fogják fel.

Serédy Jusztinián esztergomi érsek

— Budapesti tudósítónk távirata —

Rómából jelentik: Az „Osservatore Romano“, a Vatikán hivatalos lapja közli, hogy a pápa kinevezte Pater Serédy Jusztiniánt esztergomi érsekké. A legközelebbi konzisztórium bibornoki méltóságra emeli Serédy érseket.

Ezzel a kinevezéssel megszűnik az a bizonytalanság, amelyet Magyarország katolikus életében az esztergomi szék betöltésének kérdése okozott.

Serédy Jusztinián bencésrendi szerzetes volt és éveken

át Magyarország vatikáni követségénél teljesített szolgálatot. Egyike a magyar klérus legkiemelkedőbb egyéniségeinek, akiknek tudományos munkásságát széles körben ismerték.

Két örömlány meggyilkolt egy volt „kollega-nő”-t

Férfi simogató asszonyt fojtogató kezek — Négy hetes hulla egy lakásban

Kassáról jelentik: Beregszászt huszonnégy óra óta egy rablógyilkosság tartja izgalomban. Nemes Béláné beregszászi örömlányt két társával megfojtotta és kirabolta. Péntek reggel fedezték fel a gyilkosságot és már este a tettesek le voltak tartóztatva.

Nemes Béláné rendezett anyagi viszonyok között élt. Irigylették is társai. Legnagyobb irigyei: Gajdos Julianna 27 éves és Juszó Mária 20 éves nők voltak. Miután Nemesné nagy vagyonnal rendelkezett, nem úzte tovább a mesterségét, hanem lakását albérletbe Gajdos Juliannának és Juszó Máriának adta ki.

Gajdos Julianna hetek óta ösztönözte Juszó Máriát arra, hogy végezzenek Nemesnével és a vagyonán meg fognak osztozkodni.

Végre október 22-én elhatározták, hogy éjjel végeznek Nemesnével.

Este korán lefeküdtek és 2 óra tájban felkeltek. Nemesné ágyához mentek, aki mélyen aludt. Gajdos Julianna előre küldötte Juszó Máriát, aki megfogta Nemesné nyakát. Ez az erős fogásra felébredt és egy erős lökéssel magával rántotta Juszó Máriát. Erre mind a ketten a földre estek.

Juszó Mária rávetette magát az áldozatra és ekkor már Gajdos is odaérkezett, lefogta Nemesné mindkét kezét és Juszó fojtogatni kezdte.

Mikor látták, hogy az áldozattal végeztek, egy gyertyát gyújtottak és hozzákézdtek a fosztogatáshoz. Azonban nagy csalódás érte őket, mert Nemesné nem tartotta otthon a pénztét. Csak 320 csehkoronát találtak és egy magyar 10.000 koronást.

Mielőtt elmentek volna, az áldozatot visszatették az ágyra és egy kendőt terítettek a nyakába, hogy ezzel azt a látszatot keltsék, mintha Nemesné öngyilkosságot követett volna el.

Négy hétig feküdt a szobájában az áldozat, anélkül, hogy valaki is gyanította volna, mily véres dolgok történtek 22-én éjjel.

Mert Nemesné hangoztatta a házigazdájának, hogy Kassára készült.

Négy hét után már gyanús volt a házigazda előtt, hogy Nemesné még nem jött haza és ezért

rendőrt hivatott, aki a szobát kinyitotta és ekkor rémes büz áradt ki a szobából.

A rendőr azonnal jelenést tett a kapitányságon és egy kapitány a tett helyére sietett és a szobában felvételeket készített. A kapitány, miután érdeklődött az asszony anyagi viszonyai iránt és kedvező felvilágosítást kapott, tisztában volt azzal, hogy itt rablógyilkosság forog fenn. Érdeklődött azok után, akik az asszonynál bejáratosak voltak. A szomszédok tudtak arról, hogy a nő Szépi Béla técsői lakost szereti, aki többször is járt az asszonynál. Juszó Mária kisbégányi nőről is említést tettek. A kapitány egy detektívfelügyelővel azonnal Técsőre utazott, míg két detektívet Kisbégányra küldött. Técsőről elhozták Szépit, ki folytonosan ártatlanságát hangoztatta. A detektívek viszont nem találták otthon Juszó Máriát, mert Ilosván volt, visszajöttek hát Beregszászba. Egy harmadik detektív, aki Beregszászban nyomozott, megtudta, hogy egy Gajdos nevezetű nő kereste Juszó Máriát és miután nem találta, Ilosvára utazott. A detektívek azonnal autót vettek és ők szintén Ilosvára utaztak. — Ilosván megállapították, hogy

a két nő több üzletben járt és mindenütt felkínáltak pénzt kölcsönbe.

Többek között megfordultak egy konfekciós üzletben is,

ahol azt az ajánlatot tették, hogy

befektetnek az üzletbe 10.000 koronát

és ezért legyen nekik is részük az üzletben. A kereskedő megkérdezte a két nőt, hogy van-e 10.000 koronájuk, mire Gajdos büszkén előmutatta a magyar 10.000 koronást. Ekkor érte őket a nagy csalódás. A kereskedő ugyanis megmagyarázta, hogy ez nem csehszlovák 10.000 koronás, hanem régi magyar, amely ma már semmit sem ér.

A detektívek felkeresték Gajdos és Juszót, akiknek azt mondták, hogy Beregszászon kisebb lopást követtek el és ezért beviszik őket Beregszászra. Az autóban Gajdos szóba hozta Nemesné. Elmondta, hogy már régen nem látta és biztosan meggyilkolták. Este érkeztek meg Beregszászra.

A rendőrségi őrszobában meghaltak és reggel a detektívek kíséretében a tetthelyre vitték őket, ahol a hulla láttára töredelmesen bevallották, hogy ők követték el a gyilkosságot.

Megláncolva vitték vissza őket a rendőrségre, ahol jegyzőkönyvet vettek fel beismerő vallomásukról.

Szépi Bélát azonnal szabadlábra helyezték.

SZÍNHÁZ

HETI MŰSOR:

Csütörtök (dec. 1.) este 8 órakor: Régi Oroszország, dráma, újdonság harmadszor, Táray Ferenc vendégfelléptével. A bérlet Sorozat szám 35.

Péntek (december 2.) este 8 órakor: Régi Oroszország, drámai újdonság negyedszer, Táray Ferenc vendégfelléptével, B bérlet, Sorozat szám 36.

— Táray Ferenc óriási sikere az Oroszországban. Nem csalódtunk, amikor azt írtuk, hogy rendkívüli sikere lesz ennek a pompás drámai előadásnak. Táray Ferenc olyan ünneplésben részesült, hogy hosszú időre megint emlékeztetés lesz ennek a páratlan drámai tehetségnek mostani vendégszereplése. De a dráma fő női szereplője Kaszab Anna is olyan magasabb rendű művészettel játszotta meg szerepét, hogy az Oroszországban újabb tehetsége lett ismertté a közönség előtt ennek a kitünő művésznőnek. Ez az izgalmas cselekményekkel pergő dráma olyan előadásban kerül színre, hogy mindenkinek meg kell ez a darabot nézni, aki élvezni akarja az utóbbi évek legnagyobb prózai darabját, amelyet a legtekélyesebb előkészítéssel mutatott be a váradi színház. Az Oroszország állandó sikere mind a négy előadásra biztosítva van, mert a kitünő vendégművész: Táray Ferenc csütörtökön és pénteken is fel fog lépni Palen katonai kormányzó szerepében. Igyekezzen mindenki jegyet váltani az Oroszországhoz a színház bal oldalán lévő pénztárnál.

— Szombattól kezdve a színházi előadások szünetelnek.

— A szombat esti hölgy bemutatója. Javában folynak a próbák a Szombati hölgy szellemes francia bohózatból. Évek óta nem került ilyen vidám és szellemes francia bohózat előadásra a váradi színpadon. A darab címszerepében Kaszab Anna fog excellálni, aki egy színésznő szerepét játsza és aki 24 éves házasulandó fiával titkon találkozik minden szombat este egy külvárosi kocsmában, hogy eltitkolja a világ elől. Innen a darab címe: Szombati hölgy. A darab premierje a jövő hét folyamán lesz.

Mosá vásároljon! Olcsón!

DEUTSCH posztóáruházban

átköltözés előtt

3922

Jelenlegi helyiségünk január 1-től kiadó

Mozgósínházak műsora

Apollo-Filmszínház

Ma, csütörtökön utoljára
5, 7 és 9 órakor

**A bolygó
Zsidó II. rész**

Eredeti zenekísérettel
Ezenkívül

**Bratianu Ionel
temetése**

Holnap, pénteken

**Pat és Patachon
bankárok**

Filmpalace

Sas-palota

Ma 6 és 9 órakor

Maurice Dekobra híres regénye

**A szerelem
különös utjai**

Másfél szerelem története
7 felvonásban.

A főszerepben: Mally Dellschaft
és Walter Schlezák

Előzőleg új Filmpalace hirdó
**Bratianu miniszter-
elnök temetése**

Jön: HARRY PIEL
az Utolsó blöff-ben

Heyman-Szinkör

Ma

ELISABETH BERGNER

legszebb,

legnagyobb filmje

**L
I
E
B**

E vagy a

Fekete apáca

Eszterházy Ágnes, Hans Rehman

**Bratianu miniszter-
elnök temetése**

Szörme Mikádó
Városi bunda
Börkabát
MENDEL
férfi és fiuruha
áruház
Bul. Reg. Ferd 3.

A szintársulat Szatmáron

Az Oroszország tegnapi előadása már a premier zökkenései nélkül pergett le, simán, az egymást követő döbbenetes, mély drámaiságú jelenetek művészi megoldásával. Táray elmélyült, tragikus erejű alakítása, amelyet a kiváló színész keresetlen, egyszerű eszközeivel teremtett, teljes lényében érvényesült. Az előadást élénk tetszéssel és elismeréssel fogadta a közönség.

A szintársulat még ma és holnap hozza színre a megrázó modern drámát, amelyet európaszerű nagy sikerrel játszanak. Szombaton a színészeket már Szatmáron várják, ahol egy héttig marad Erdélyi társulata. A szatmári közönség ma már tudatára jutott kulturális kötelességének, amit az előadások iránt nyilvánvaló lelkes érdeklődés bizonyít.

A két bankár

Patt és Patathon, a két fura bankár megint megérkeztek. Most mint bankárok jöttek el és szeszélyesek, mint mindig. Két nappal hamarabb befutottak Váradra és holnap, pénteken már meg is kezdik mókáikat. Igazi művészet ennek a két dán színésznek a játéka, mert a groteskséget oda tudják fokozni, hogy az ember nem bír uralkodni magán és kacagásban tör ki.

Minden játékukat komoly studium előzi meg és amikor a filmet rendezték, pontosan meg tudják mondani, hogy a nézőtűren, mikor robban ki a kacagás. Most egy új slárt is hoztak magukkal, egy pompás, szép leányt, akit hamar meg fog szeretni a váradai közönség.

Apolló filmszínház

Ha kellemesen akarmulatni
Ha nevetni akar, de úgy,
hogy a könnyei csorognak,
Ha kedves, szép filmet
akar látni,

**nézzé meg
Pat és Patathon
bankárokat**

WIMPASSING

hó- és sárcipő
a légióbb és legolcsóbb

Schallhausen, Omega, Doxa

világmarkás órák leszállított árban, legfinomabb svájci női karórák óriási választékban kaphatók

SCHWARTZ

ékszerész, Bul. Reg. Ferd. 3.

A XX. SZÁZAD EGYIK LEGNAGYOB B JUSZTICMORDJA

Miért szenvedett Dieudonné asztalos tizenhat évig ártatlanul?

A háborúelőtti Páris apacskronikájának legvéresebb fejezetei

A „Nagyvárad Estilap“ tegnapi számában kezdtük közölni a Franciaországban hatalmas szenzációt keltő Dieudonné-eset történetét. Dieudonné békés párisi asztalosmestert és idealista-anarchistát tizenhat évig hagyták szenvedni ártatlanul, többszörös rablógyilkosság vádjával terhelt és csak pár nappal ezelőtt rehabilitáltak.

Első közleményünk visszatekint az 1911—1912. évek párisi apacskronikájára. Akkoriban Páris több borzalmas rablógyilkosság tartotta izgalomban és valamennyit automobilos apacsok követtek el. A rendőrség az anarchistákra is gyanakszik és több gyanúsított között véletlenül börtönbe kerül Dieudonné asztalosmester is. Az alábbiakban folytatjuk az 1912 évi események fejleményeit.

A tömeges letartóztatás után a párisi rendőrigazgatóság 1912. március 20-án az alábbi levelet kapta, amelynek hitelessége minden kétségen kívül áll:

— Miután az utóbbi hónapok eseményei az én személyemre az érdeklődés központjába helyezték, — (a főváros összes ház mesternőinek öröme), — azt hiszem, hogy letartóztatásom nemsokára bekövetkezik. De higgye el, hogy mindez a sok láрма nem akadályoz meg engem abban, hogy szabadságomnak mindaddig, amíg lehet, továbbra is örüljek. Mint Önnek magának is kell ismernie: nem az ön ügyessége volt, hogy nyomunkra akadtak, hanem egy áruló aljasságának köszönhető, aki a mi körünkbe besurrant. Biztosítom Önt, hogy én és barátaim kellőképpen meg fogjuk jutalmazni ezt a szolgálatot. Ön szükségesnek találta, hogy fejemre 10 ezer frank díjat tűzzön ki — Milyen beismerése ez, az ön gyöngeségének! Tízszerezze meg ezt az összeget és akkor lebilincselte kezekkel én magam szállítom önmagamot, összes fegyvereimmel és segítőeszközeimmel együtt. Abban a szép munkakörben, amely az öné, az ön ügyetlensége valóban szánalmas, úgy, hogy néhány nappal ezelőtt való-

ban kedvem lett volna az irórájában jelentkezni és néhány felvilágosítással szolgálni, csak azért, hogy az ön ismereteit kiigazíthassam és néhány nagyon súlyos tévedését helyrehozthassam. Formálisan kijelentem viszont Önnek, Dieudonné ártatlan abban a bűncselekményben, — amelyről nagyon jól tudja, hogy én követtem el. Rodriguez összes vallomásait valótlannak jelentem ki. Én egyedül vagyok a L'Inós.

— Abban a reményben, hogy mielőbb találkoznunk: Garnier.

Hogy a levél valódisága iránt a legkisebb kétely sem merülhessen fel, az anarchista ujjenyomatát alkalmazta a levélre, amelyet a rendőrség azonnal megvizsgált és valódinak talált.

A felelemnek és a tanácsatlanságnak valóságos járványa ütötte fel a fejét. Mindenütt Garnier-t és Bonnot-t látták — és nagyon sok békés polgár, aki nyugodtan sörözött vendéglőjében, valamilyen vélt, vagy meglevő hasonlóságánál fogva a napszaka legkülönbözőbb óráiban fegyveres kísérettel került a rendőrség elé.

Rendőrgyilkosság a Saint-Lazare állomásonál

Az apró csatározásoknak ezeket a csöndes napjait azonban egy új, véres szenzáció szakította meg. Este hét óra tájban, olyan időben tehát, amikor a forgalom a Saint-Lazare állomás körül legmagasabb fokát éri el,

egy rendőrpiszt meg akart állítani egy személyautót, amely helytelen irányban haladt.

Ismerni kell azt a szörnyű látszólagos zavart, amelyet a kocsi, villamosok, autók és egyéb járművek káprázatos forgalma okoz, hogy kellőképpen értékelni tud-

Felhívás a közönséghez a diákkongresszus alkalmából!

A rendőrprefektura az alábbi felhívást bocsátotta ki:

Nagyvárad közönsége vendégszeretettel készül a diákkongresszusra. A hatóságok a maguk részéről is törekedtek arra, hogy a diákkongresszus tagjait minél jobban elhelyezzék. Minthogy azonban a résztvevők száma a beérkezett jelentések szerint nagyobb lesz, mint ahogy eleinte látszott, a hatóságok a diákok egy részét magánlakásokba óhajtja elszállásolni.

Felhívjuk tehát Nagyvárad város lakosságát felekezett és nemzetiségre való tekintet nélkül, szíveskedjék a diákok részére a kongresszus idejére lakásából egy-egy szobát rendelkezésre bocsátani. Meggyőződésünk, hogy az intelligens ifjúságot mindenki szívesen látja vendégül. A lakásnak bármelyik szobája (salon, ebédlő) megfelel a célnak, mert hiszen a diákság csupán pihenőhelyet igényel a napi kongresszusi munka fáradalmi után.

A rendőrség tisztviselői ma reggeltől kezdve tervszerű beosztás szerint bejárják az egyes lakásokat és a diákság számára kizárólag erre a három napi elszállásolásra szolgáló szobákat összeírják. Kérünk mindenkit, szíveskedjék a rendőrhatalom számára az

ifjúság elhelyezését megkönnyíteni és vendégszeretettel lehetővé tenni, hogy a diákság Nagyváradon mennél jobban érezze magát.

Felhívja a rendőrség a közönséget, hogy senki sem igyekezzék kivonni magát, bármilyen indokkal, vagy ürügyvel ez alól a kötelezettség alól, melynek teljesítése a város érdekét szolgálja.

Prefectura politici.

Elysee Palota

Ma délután fél 5, fél 8 és fél 10 órakor

BEN HUR

Világfilm 12 felvonásban

Szines felvételek

Főszerepben: Ramon Novarro

Mérsékelt emelt helyárak

Kedvezményes és szabadjegyek nem érvényesek

jük, milyen örült kihágást jelent az, ha egy jármű fordított irányban halad tovább. Sem az utasok, sem a sofőrök nem figyeltek a rendőr füttyölésére és felhívására. Egy autóbussz blokkírozta őket és az összes járműveket megállásra kényszerítette. Abban a pillanatban, amikor a rendőr az autó hátsójára lépett,

két revolverlövés hallatszott és a rendőr eszméletlenül terült el a földön.

A nagy tumultusban sikerült az autónak nyomtalanul eltűnnie. -- Még ugyanazon a napon megállapították, hogy Buisson nagybirtokos kocsiját a garázsból ismeretlen tettesek ellopták. A kocsifotográfiájából, amelyet a tanúk a helyszínen vettek fel, kitűnt, hogy

a sofőr Garnier volt és a két utasa: Bonnot és Gallemin.

Egy egész csomó elszánt és vakmerő bűncselekmény után, — amelyek újabb és újabb emberéletet követeltek áldozatul,

sikerült végre is az egyik bűnöst a másik után elfogni.

Legutoljára azonban, nagyon sok emberáldozat árán Bonnot és Garnier kerültek kézre, akiknek legyőzéséhez géppuskákkal, bombákkal kellett a rendőrségnek kivonulnia. Összeroncsolt fejlet esett el Bonnot, aki Choissi-Le-Roi egyik falusi házában sáncolta el magát. Már a rendőrség kezében volt, amikor

revolverével föbelőtte magát.

Az asztalán egy papírlapot találtak, amelyre majdnem olvashatatlan, kuszált betűkkel ez volt írva:

„Madame Th. ártatlan. Ganzn és Diudonné is. Meghalok. Bonnot.”

Garniert a Rogent-sur-Marne egyik összebombázott házában a romjai alól húzták ki, teljesen szétzúzott testtel. Bonnot bandája teljesen megsemmisült. És ezzel megkezdődött a Diudonné-eset.

(Folytatjuk.)

Ebédlo- és fulószőnyegek karácsonyi vásár alkalmából minden elfogadható árban Back Bernátnál

3235

Husórlók, zsirbődönök, háztartási cikkek legolcsóbb árban NUN vaskereskedőnél

3604-4

Pénzt jól kamatoztathatja

!! Ritka alkalom !!

Egy közismert mágnás kastélyából, szebbnél szebb, valódi keleti perzsaszőnyegeket sikerült megvásárolnom, amíg a készlet tart, hallatlan olcsó árban árusítom!

Sternberg, Bul. Reg. Ferd. 14

SPORT

Még bizonytalan a vasárnapi Politechnikum--NAC-mérkőzés

Megírtuk, hogy a temesvári Politechnikum intézője, Stanescu mérnök tárgyalásba bocsájtkozott a Nagyvárad Athletikai Clubbal. Ezzel kapcsolatosan megkérdeztük Krüger Károlyt, a Nac intézőjét, ki a következőkben nyilatkozott munkatársunknak:

— Tárgyalásaink a Politechni-

kummal még nem vezettek eredményre, de remélem, hogy sikerülni fog lekötni a Politechnikumot vasárnapra. Kíváncsian várjuk a tárgyalások további fejleményeit, mert egy Politechnikum-Nac mérkőzés nagyszerű szenzáció lenne.

Huszonnégy nemzet vesz részt az amszterdami olimpiáson

(A Nagyvárad Estilap bási szerkesztőségétől.) Nemsokára lejár a jövő év május 27-én kezdődő amszterdami labdarugó olimpiász nevezési terminusa. Az 1924 évi párisi labdarugó olimpiáson 22 nemzet vett részt, jövőre 24 nemzet részvételével számolna, úgy, hogy a selejtező mérkőzéseket valószínűleg Rotterdamban és Hágában fogják megtartani. Egyedül Amerikából 8 köztársaság szövetségei neveztek be, azonkívül elküldték már benevezésüket Svédország, Norvégia, Litvánia, Észtország, Németország, Hollandia, Belgium, Franciaország, Luxemburg, Írország, Spanyolország, Olaszország, Jugoszlávia, Svájc, Románia és Bulgária. Valószínű, hogy a közeli hetekben beérkeznek még Csehszlovákia, Oroszország, Egyiptom, Kanada és Japán nevezései is.

Ausztria, Magyarország, Finnország és Anglia részvétele kétséges, mivel ezek az államok a professzionizmus bevezetése óta az olimpiai játékokat illetőleg a tiszta amatőrizmus álláspontján állnak és tiltakozást jelentettek be az olimpiai bizottság határozata ellen, amely megengedi, hogy az amatőrök munkbér-megtérítést kapjanak. A többi államokban a professzionizmus elválasztása az amatőr-labdarugástól még nem történt meg és így ezeket a nemzeteket javarészt hivatásos labdarugók fogják képviselni amatőr mezben és ezek ellen Ausztria, Magyarország, Finnország és Anglia nem akarják valóban amatőr csapatukat kiállítani.

○ Azok a Nac játékosok, akik a péntek esti tornaóra órára járnak járnak, este fél 8 órakor a tornateremben (Gojdu-liceum) pontosan megjelenni sziveskedjenek.

MÁR CSAK PAR NAP VALASZT EL A TÖREKVS BIRKOZOVERSENYÉTŐL

Megírtuk, hogy a Törekvés MTE vasárnap este rendezti meg monstre birkozó versenyt, amelyen a rendező egyesület birkozóin kívül az összes helyi és Romániában számozott egyesületek birkozói is indulnak. A versenyt a Passage-mozgóban bonyolítják le és annyira nagyszabásúnak ígérkezik, hogy a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot.

○ Hencserek részletre Mansbergernél, Bul. Reg. Ferd. 17.

Az Apolló kabaré és matiné műsora:

Szombaton délután 3 órakor

Pat és Patachon és nagy kabaré

Szombaton és vasárnap délelőtt

matiné

Muche, a párisi csavargó és nagy kabaré

Gyapjú divalharisnya

nagyon olcsó az Old-Englandban

105-3

DARABONT ÉS SZIKSZAY

uriszabók

ajánlják legjobb márkájú angol szöveteiket
Rendeléseket napi áron alul teljesítünk.

NŐI, FÉRFI ÉS GYERMEK
RUHÁK KABÁTOK

Karácsonyi nagyvásárunk megkezdődött

Kabátokat és kabátszöveteket
occasio árban árusítjuk!
Egy vagon szepességi vászon érkezett
Daplanok, selymek nagy választékban

ZENEKARI NYITÁNY

ezette be a Ben-Hur világszerte előadását az Elysée Palotában. Sok-sok előadást hallottunk már, sokszor nyílt alkalmunk mozgósínházakban zenei kísérettel ilmet élvezni, de nyíltan megmondjuk, hogy a Ben-Hur zenei kíséretével az Elysée Palota az első elé került. Deák Béla karnagy, aki Amerikában sajátította el a mozgósínházak zenei apparátusának mozgótevékenységét, aki ott az örök újdonságok hazájában nevelődött a mozgósínházak zenei életében, Nagyváradot megtanította arra, hogy a filmeket a kísérelt zene élteti.

A zeneszerzés nem az ő érdeme, mert hiszen azt Mendelsohn Károly írta a Ben-Hur filmhez, de az az ő érdeme, hogy azt a zenét a maga nagy-szerűségében alkalmazta is.

A mi mozgósínházainkban eddig, ha új jelenetek voltak, várni kellett, míg a zenekar a kottákban lapozgat. Ezt az Elysée Palota kiküszöbölte és a zene folytonosságában a film változataival pillanatokig sem áll be szünet.

Ami pedig a filmet illeti, arról a kritikát a külföldi lapok már megírták, mi még csak annyit teszünk hozzá, hogy Nagyváradon szebb filmet még nem mutattak be, mint az Elysée Palota a Ben-Hurral.

Vas- és rézbutorok nagy választékban KUN vaskereskedőnél

str. Nicolae Iorga (Zöldia)-utca 2. sz. alatt

üzlet-helyiség

kladó.

Értekezhetni: Nagyvárad Hitebank Részvénytársaságnál

Hócipőt sárcipőt

legjobban javit a

Kalenda János

cég. Holdas templom mellett. 109

Nagyváradiai sikere Pesten

— Az Estilap tudósítójától —

Budapest, november 29.

Mindenki nagyváradi: — mondogattuk kedélyesen boldog időkben, amikor annyira tulpezsgélt a lokálpatriotizmus nálunk, hogy volt olyan lap, amely szegény Dreyfus kapitányról is kisütötte, hogy Csillagvároson egy istenfővarga házában született. Minden világhíresség bekerült a boltba. A Wright fivérek bölcsője persze, hogy Váradon ringott, csak akkor egyszerűbb és jellegzetesebb nevet viseltek, Kuropatkin meg direkt a Közép-utcából vándorolt ki Oroszországba, hogy aztán belevágja fejét a japán sziklába. Mindenkit magunknak követeltünk, viszont az is igaz, hogy sokan vallották magukat váradinak azok is, akik egy-két hétig szür-csölték a város hangulatának mézét és megszerették örökre. Persze, a háborus szenvedések módosították az emberek felfogását s bizony nem tudom otthon büszke-e megint a polgár, de az kétségtelen, hogy Budapeston nagy divatja van a váradai embernek. Mint ahogy régen váradiak nevével hangzott a magyar főváros, most ismét a mieink jutottak a siker-lisztára.

Az Operában egy fiatal énekes szerepelt Schorr Frigyes, a new-yorki Metropolitan baritonistája. Fellépése olyan szenzáció volt, ami felverte a zenei köröket. Úgy ünnepezték, mint valami csodát s a kritika fentartás nélkül hajtott fejet a szerény művész előtt. Még a kurzus-sajtó kritikája is. Ki ez az ember? Azt hitték amerikai jenkai és kiderült, hogy Schorr, volt nagyváradi zsidó kántor fia, akiről hozzáértők azt állítják, hogy ma a földkerekség egyik legnagyobb énekművésze.

Nem is kell mondani, hogy Emőd Tamás és Zsolt Béla ma is sorozatos sikereknek örül. Emőd már nemcsak, mint szerencsés szerző s elismert poéta arai diadalt-diadalra, hanem az Új Színház igazgatói helyén is hirtelen nagy eredményeket ért el. Zsolt Béla egy-egy frappáns cikke izgalmakat okoz Pesten, ahol a magyar publicisták első sorába jutott. Legutóbb egy mélyhangulatu Kosuth verse rendkívüli szenzációként hatott progresszív körökben.

A nagyváradi nevek közt két fényesen befutott színész. Az egyik Kabos Gyula, akinek egész szokatlan sikere van a Páris csillag egyik főszerepében. A kritika ünnepli a tehetséges, eredeti színészt, aki Váradról indult el s ma a legnagyobb magyar komikus. Gózon Gyula hirtelen érett meg s szinte máról-holnapra forrt ki egy-egy szerencsés szerepben. Ma a siker hozzászegődött és a színházak versengve igyekeznek magukhoz kötni a kiváló színészt.

Dr. K. E.

Tagadnak az aradi Aufricht-lelep Váradon elfogott gyilkosai

A rendőrség újabb terhelő adatokat talált

Az aradi államrendőrség a mai napon befejezte a kihallgatásokat az Aufricht-féle fetelepen történt rablógyilkosság ügyében.

A nyomozás birtokába jutott bűnjelek most már bizonyossá teszik, hogy dacára a konok tagadásnak, a tettesek — akiket tudvalevőleg Nagyváradon fogtak el, — a rendőrség kezei között vannak. Az egyik gyanúsított lakásán ma ismét házkutatást tartottak és egy alig hozzáférhető helyen

egy véres inget találtak.

Az ing tulajdonosa azt állította, hogy

a vér dísznőlésből származik.

Ma azonban vegyvizsgálat alá vették az összes lefoglalt véres holmikat: egy zsebkendőt, három darab ötszáz lejest, egy

kötőt és a ma megtalált véres inget.

A vegyvizsgálat megállapította, hogy

a tárgyakon talált foltok kivétel nélkül embervértől származnak.

Még ezek a súlyos bizonyítékok sem változtatták meg a vallomásokat. Állhatatosan tagadnak a letartóztatott cigányok, akiket ma az ügyészségre kísértek. A nyomozás szerint a főbűnös Bocz Mihály és felesége Bocz Mária. A gyanúsítottak között vannak még Bocz Baica, Kovács Péter, Kovács Sarolta és Kiss Piroška. Lakatos Sándor, Kovács Sándor és Mohács Róza ellen nem merültek fel olyan súlyos bizonyítékok, azonban őket is átkísérték az ügyészségre.

Felrobbantással fenyegette a becskeréki cukorgyárat egy névtelen levélíró

Nagybecskerekéről jelentük: A becskeréki cukorgyár feljelentést tett a rendőrségen egy névtelen zsaroló ellen, aki fenyegető levelet küldött a cukorgyárnak. A névtelen levélíró primitív levélben azt követeli az igazgatóságtól, hogy azonnal

vonják vissza a cukortermelők ellen folyamatban levő pereket, mert különben a verbázi cukorgyár sorsára fognak jutni és a gyárat felrobbantják.

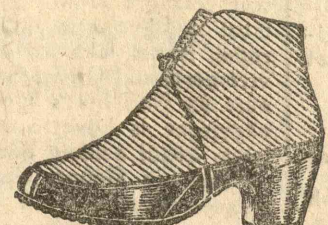
A becskeréki cukorgyár ugyanis

minden évben kisebb-nagyobb előlegeket szokott adni a termelő gazdáknak. De több termelő ellen pert indítottak, mert az előlegek nagyobbra rugtak, mint amennyit a szállított cukorrépa ért

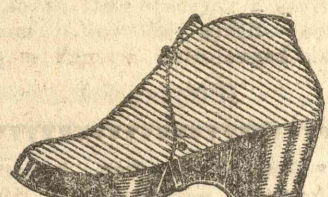
és az így támadt differenciákat a termelők nem akarták visszatéríteni.

A cukorgyár igazgatóságának az a feltevése, hogy a névtelen levélíró ezek között kell keresni és ezért átadták a rendőrségnek mindazoknak a névsorát, akik ellen per van folyamatban.

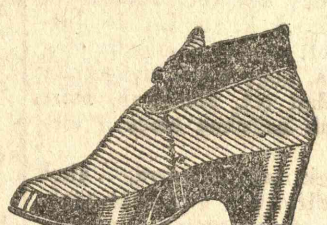
WIMPASSING ÉS ANGOL SÁR-ÉS-HÓCIPŐK

NŐI-HÓCIPŐ MELEG-BÉLÉSEL £:380- NŐI-SÁRCIPŐ KIVÁGOTT £:220- NYELVES £:235-

NŐI-PRIMA BAYKA-BÉLÉSEL £:410-

NŐI-PRIMA-KAMGARN BÁRSONY-GALLÉRRAL £:550- FÉRFI-SÁRCIPŐ £:260- LEÁNY-SIU £:155 — 200-

Dohnányi ünneplése

Tegnap este megrikkult a kávéházak és a klubok közönsége. A Filmpalace ragyogó termében pompázatos eleganciával vonult a nagyváradi publikum, hogy a Dohnányi-Mester-játékát, amelynek a harminc éves jubileum külön kompromittot adott, az ünnepi, teljes méltósággal élveze. Dohnányi nemcsak a közönséget, hanem a nagyváradi közönség páratlan románszavát. Szívesen adott raadákat is és mintha őt magát is átlátta volna az ünnepélyesség. A művészt legkiemelkedőbb száma Beethoven Vallstein szonátája volt. Chopint, Schumannt is játszotta Dohnányi utólráhatatlan bájával. A művészsobában egyik barátjának kijelentette, hogy nagyon szeret Nagyváradon koncertezni, ahol talán a legmegérettebb publikumra talál.

A gyulafehérvári nagygyűlés emléknapja. Ma, december elsőjén van a gyulafehérvári nagygyűlés ötvenedik évfordulója. Ezt az eseményt Nagyvárad románsága ma is megemlékezett. — A görögkatonai székesegyházban istentisztelet volt, amelyen Lobontiu Emil dr. prefektus, Egy Gergely dr. polgármester, Bunescu György rendőrprefektus és a város román társadalomának vezető férfiai vettek részt.

Ma délután hat órakor az Intellektuel Klubban tea társasággal.

Zürichi nyitás

BUKARESI 319.-

BERLIN	12387
NEW-YORK	518 50
BUDAPEST	9075
PRAGA	1536 50
BECS	7318
PARIS	2040
LONDON	2518 52
MILANO	2818

FILMMŰVÉSZET ROMÁNIAI ÜNNEPNAPJA.

A tiszta szerelmet, vágyólkást olyan művészileg még nem hozták filmre, mint ahogy azt Elisabeth Bergner, ez a csoda, ez az érzelmek skáláját virtuozitással játszó művésznő jelenk tárja a Liebe, vagy a Fekete apáca c. filmjében, amelyeket a Heyman Szinkör sorozatig fog még műsorán tartani. Anyi tökéletességet, közvetlenséget és bájat az utóbbi év házigazdái alatt a világ legnagyobb művésznőinél sem feleltünk fel és épen ezért Elisabeth Bergner mindenki előtt áll. Vele örülünk, mellette lelünk, szívünk felvidul, bánatában vele érünk, egyikünk minden gondolatában és cselekedetében, mert egész emberit nyújt. Hallk elmulásával, mely a legérdekesebb szimfónia, azt érezzük, hogy meilőlünk egy kedves barátunk vált el örökre. Az egész film alatt belopta magát mindenki lelkébe, aki csak a szépet és művészt szereti. A film napokon keresztül nagyobb és nagyobb közönséget vonzani. Amit Elisabeth Bergner ebben a filmben nyújt, azt elfeledni sohasem lehet.

A liberálisok őszintén akarják a nemzeti koncentrációs kormány megalakulását

Mosoiu tábornok a miniszterjelöltek közt — A miniszterelnök tovább próbálkozik a megegyezéssel

Bukaresti tudósítók távirata —

A Lupta politikai munkatársa előtt a kormány egyik jelentős tagja a következő nyilatkozatot tette:

— Nem törődöm kőszá hirtel és mende-mondákkal. Meggyőződéses híve vagyok a nemzeti koncentrációs kormány eszméjének és

a miniszterelnökkel együtt őszintén kívánom annak megalakulását.

Természetesen, ha ezt az eszmét visszautasítják,

akkor a kormány megy előre a maga útján

és vállalja a helyzetért a legteljesebb felelősséget.

Eddig a kormányfő állítólagos nyilatkozata. A Lupta ehhez a maga részéről a következő információkat fűzi hozzá:

A miniszterelnök Maniuval

együtt megvitatta a parlament feloszlásának kérdését, azzal az eshetőséggel, hogy

a nemzeti-parasztpárti hajlandó lesz a választásokon a liberálisokkal közös listát állítani.

Ez azonban, — mondja a Lupta — kevésbé valószínű. Úgy látszik viszont, hogy a miniszterelnök még mindig nem nyerte azt a benyomást, hogy

a régenstanács hajlandó volna (a két párti megegyezésére számítva) a parlament feloszlásához hozzájárulni.

A régenstanács tagjai mostanog ugyanis azon a véleményen vannak, hogy

tartózkodni kell a választásoktól, nehogy az ország újabb izgalmakat éljen át.

Abban az esetben, ha a kormány és a nemzeti-parasztpárt

közötti tárgyalások eredménytelenül végződnek, a liberális párt számítása szerint szükséges volna a kormány átalakítása. Miniszterjelölteként Prezan tábornok, Banu Chirculescu, Sassu, Florescu, Micescu.

Mosoiu tábornok

és Victor Antonescu szerepeinek.

Ha a nemzeti koncentrációs-kormány alakítására irányuló törekvések meg is hiúsulnak, Vintila Bratianu, Titulescu és Duca saját kijelentésük szerint, nem hagyják abba a próbálkozást, hogy a nemzeti-parasztpárti ellenzékkel békés megegyezésre lépjenek.

A híres párisi Drecoil dívat-szalon és gyönyörű éjszakai felvételek láthatók Maurice Dekobra regényében a „Szerelmem különös útjában, ma a Filmpalaceban.

Kedvező fordulat a Szudrics-Petrósi r.t. s a Stern-cég fizetésképtelenségi ügyében

Dr Jacobi Andor budapesti ügyvéd Nagyváradon van és a hitelezők legnagyobb részével már ki is egyezett

A Szudrics-Petrósi r.t. és a Stern Dezső-cégek fizetésképtelenségi ügye most már a teljes megoldás felé közeledik. Amint az első pillanattól kezdve látható volt,

a hitelezők maguk követek el minden lehető, hogy a bajba jutott céget áldatlan helyzetéből kimentsék.

A nagyváradi piac érdekein kívül még a belényesvidéki parasztság ezreinek érdeke is azt kívánta meg, hogy ez a hatalmas fatermelő cég működését minél hamarabb újból megkezdhesse. Ez az egyetlen módja annak, hogy a vállalat rendkívüli értékes felszereléseit kellőképpen értékesítsék, a hitelezők érdekeit kielégítse, a munkások ezreinek kenyeret ad és kedvezőbb termelési és

értékesítési feltételek mellett lassanként a veszteségeket is helyrehozza.

Nemrégiben Fleischer Béla dr ügyvéd tárgyalta a cégek érdekében a budapesti hitelezőkkel és a legkedvezőbb eredményeket érte el. Most a cégek budapesti ügyvédje, Jacobi Andor dr, a budapesti ügyvédi kar egyik legkiválóbb s legképzettebb tagja érkezett meg Nagyváradra és azonnal érintkezésbe lépett a hitelezőkkel.

Tárgyalásai az egész vonalon eredményesek voltak.

A hitelezők túlyomó része elfogadta a propozícióit.

Jacobi Andor dr tárgyalásait ma délelőtt már be is fejezte.

Az egyezés lényege értesülésünk szerint az, hogy

az amsterdami pénzcsoport újabb tőkét bocsátott a vállalat rendelkezésére,

amelyekből mindenekelőtt a munkabér követeléseket teljesen fedezik és a hitelezőket procentuálisan kielégítik. Azután a vállalat megindításához folyósítanak újabb milliókat.

A vállalat ezek szerint a legközelebb már újból megkezdheti a működését.

A vállalat élére ismét Stern Ödön dr kerül.

A hitelezők teljes mértékben honorálták azt az álláspontot, hogy a bekövetkezett bajok-

nak tisztán konjunkurális okai voltak és amikor Stern Ödön dr-t visszahelyezik a vállalatok élére, ezzel kifejezik bizalmukat is Stern Ödön dr működésével szemben.

Patt és Patachonnal egy nőstár is bemutatkozik!

Két fiatal váradi nőt becsületsértés miatt elítélt a bíróság. Ezzel a címmel megírtuk, hogy R. E. és K. J. nagyváradi hölgyek ellen becsületsértés miatt három váradi fiatalember feljelentést tett. A hölgyek tegnap este bentjártak a szerkesztőségünkben és elpanaszolták, milyen véletlenül kerültek bele ebbe a roppant kellemetlen ügybe. Készséggel állapítjuk meg most utólagosan, hogy mindketten kifogástalan viselkedésű váradi urilányok, kik soha egyetlen esetben sem korzóznak késő esti órákban az utcákon. Hivatalba járnak és nagyritkán szüleik kíséretében egyszerűen elmennek a moziba, vagy esetleg színházba. Különben kijelentették még azt is, hogy a járásbíró ítéletét megfellebbezték.

Váradi árfolyamok

Pengő 28.45, cseh korona 4.82, dinár 2.95, schilling 22.95, mérka 38.90, francia frank 6.45, svájci frank 31.30, lira 8.85, dollár 161 egynegyed, font 792.

December 10-én szombat este

Helge Lindberg

dalestélye

a Filmpalaceban

Jegyek a Hegedüs Hirlapirodában kaphatók

